

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A FŐISKOLAI MAGYAR IRODALMI TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kollegium.
Megjelenik havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:
MARJAY GÉZA.
Szerkesztőtársai:
Fejes Gábor, Szabó István.
Kiadóhivatali főnök: **Miklóssy Sándor.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 korona.
Fél évre . . . . . 2 kor. 50 fill.
Ifjuságl egyesületeknek . . . . . 4 korona.
Főiskolai hallgatóknak . . . . . 3 korona.
Egyes szám ára: 40 fillér.

Elozai.

Fekete éjszakában eljöttek értem a ködtestű árnyékok és elvittek engem valami kedves halomra, reszkető ciprusok alá. És ott, a kedves halmon, beszélni kezdtek énhozzám az éj könnyétől csillogó lombok.

— Mesét mondunk neked egy szomorú emberről, aki nagyon régen élt és nem szerette az embereket; — és mesét mondunk neked egy másik emberről, aki Galileából jött, megpihenni a mi árnyékunkban. A szomorú pogányt *Elozai*-nak hívták az emberek, de mi csak úgy beszélünk róla egymás között, — hogy ott jön már a holdimádó, — mert ő mindig a holdat nézte. Ez a holdimádó nem járt egyedül. Volt neki egy társa, aki sohasem hagyta el, — mindig vele bolyongott és álomra csókolt nagy sötét szemét. A *Magány* volt az ő hűséges társa, a szelíd beszédű, kedves magány. És *Elozai* lelkét megbűvölte a mindenség misztikus zenéje, mert néki csudálatos álmái voltak. Elszállt a lelke zsongó szűz mezőkre, ahol ezüstös melódiákat hordoz kebelén a szellő és a patakok selymes vize mellett virágok bólintanak... Ilyen ember volt *Elozai*. Azt se tudta senki, hogy él, — mert ő nappal egy csendes barlangban lakott, — de amikor a leszálló alkony bársonyos szellője megcsókolt bennünket, — *Elozai* mindig eljött e halomra, hogy a kedves holdat nézze és álmodozzék...

Mi, könnyű ciprus-levelek, egész nap és egész éjjel beszélgetni szoktunk egymással. Hát ugyan mit is tennénk mást? Akkoriban mindig csak a holdimádóról beszéltünk, de sohasem értettük meg egymás szavait, — mert ez a mi fajtánk olyan, hogy mind egyszerre beszél. Annyi azonban bizonyos, hogy nem is sejtettük, mért gyűlöli *Elozai* az embereket? Most már tudjuk: azért, mert nem lakott a szívében Isten! De

minket szeretett a szomorú pogány — és mi vártuk őt minden este, — akkor is, amikor Galileából eljött a másik ember...

*

Az aranykődös álmok lepketánca szállt a rétnek alvó virágai fölött és az éjfél harmatos csókja hullott a fűszálakra. És íme, kelet felől, ahonnan az ég hatalmas királya minden hajnalon eljő, hogy büszke fényével eltakarja a szelíd holdat, — kelet felől fehér köntösben jött egy méla vándor. Eljött és megállott itt, ezen a néma dombtetőn — és mi könnyű, beszédes cipruslevelek, reáborultunk és néztük őt, csendesen, hallgatagon, — mert a méla vándor nagyon szép volt. Nem olyan volt, mint valami szép ember, hanem olyan volt, mint egy virág, mint egy szelíd, fehér lótuszvirág, ami a Nílus partján terem, — és a szeme tisztábban ragyogott, mint a ritka zafír, — amit ezer év előtt Indiából hoztak... És ő csak állott, zafír szemével az éjjeli homályba nézve — és aranszínű, hullámos haját a mi örökös mátkánk, a halkbeszédű, kedves szellő csókolgatta.

De egyszerre csak, nyugat felől, ahol az emberek élnek, — feltűnt *Elozai*, az éj szerelmese. Lobogó köntösében sötéten közeledett felénk, — hogy e halomnak, a mi szelíd anyáknak ölére hajtsa bánatos fejét. És nekünk úgy tetszett, hogy az a holdimádó titkos rezgése az éjszakának...

Elozai megállott e domb tövében, a rezgő juhar alatt, megállott, mint egy fekete szobor, — sötét szemében megvillant valami csodálatos szikra — és amint megösmerte, hogy az ő álmodó helyén élő ember áll, szívéből rontó tűznek bús vése csapott elő s az éjszaka álmodó lelkét fölverte kiáltó szavával: »Ember, ki fehér köntösben hozod nékem a sötét kétségbeesést; ember, ki hasonlatos vagy istennek csúfolt fehér bálványokhoz, — mond, mért üzted el az én vi-

lágom nagy büszke magányát? Mond, mért bán-
tasz te engemet? Én magam vagyok, egyedül
vagyok az én világomban! Ezek a rezgő-levelű
fák, ez a zsongó pázsitos árva halom az én ol-
tárom? Itt áldozok én az álmok csudálatos iste-
nének holdfényes, szomorú éjszakákon... Hát
mond, ki vagy te, hogy egyszerre csak eljössz
és feldúlod az én oltártüzemet!? Mondd, ki
vagy te?»

És az ember, aki szebb volt, mint az Euró-
tász partján fakadó mirtusz, — réti fűszálak
susogásánál szelídebb szavával ezt mondta Elo-
zainak:

— Vándor vagyok; Galileából jöttem és
ajándékot hoztam én teneked az Úrtól. Nem bán-
talak én téged, mert szeretlek, hiszen ember
vagy; — szeretlek, mert álmodó vagy s az ál-
modók szívében építem én föl új oltáromat és a
mennyszágot, ahol titkon homályban áll a Che-
rubim. Új napfényes útra vezetem én a te hold-
imádó lelkedet, — új csodálatos világba, ahol
aranyakác és orgona virágzik, — arábiák illata
csókolja sötét hajadat és homlokodra árdus
cseppje csordul. Megtanítalak én téged, hogy a
gyűlölet olyan, mint a hidegtestű kígyó és a
szeretet olyan, mint a pihegő fehér galamb. Igen,
én megtanítalak, mert szeretlek, — hiszen ember
vagy és álmodó vagy.

— Fehérköntösű ember, — kiáltott Elo-
zai, — lilomtestű bálvány, ki szíved húrjait pen-
geted én előttem, mond, — ki vagy te?

— Ember vagyok és az én atyám a *vilá-
gosság*; — ember vagyok és az én anyám a
hit; — tesvér vagyok és az én testvérem az
igazság; — völegény vagyok és az én mátkám
a *szeretet*!

— És leszállott a szelíd halomról a fakadó
hajnal ezüstös fényében. — Leszállott és elment
napnyugat felé, ahol emberek élnek; — nyomá-
ban kedves virágok születtek — és körötte lágy
thymusz-illat lengett...

Elozai még utána kiáltott: »Ne menj, ne
menj a fekete városba! fehér köntösödöt meg-
szagattják a sivár lelkűek! és megvérezik boros-
tyán-testedet!«

Az ember pedig, aki Galileából jött, ezt mon-
dotta: »Megbocsátok én önekik és szeretem én
őket«.

És íme keleten, az égi-mezők szélén fel-
lobogott az első hajnali sugár s a fekete várost

megcsókolta... És Elozai a földre borult, — föl-
fakadó könnye összeolvadott a füvek harmatával,
— mert megbűvölte őt a virágok illatos lelke...
Zokogott a halvány holdimádó, mert immár szí-
vébe költözött az Isten!...

— Aranyálmok országában így meséltek né-
kem a ciprus-lombok... És én, e hervadó föld
sápadt gyermeke, — hívom a holdimádót: Jer,
Elozai, jer és kiáltad: »Ne menj, ne menj a fe-
kete városba! fehér lelkedet megszagattják a
sivár-lelkűek!«

Simonka György.

Versek.

Irta: Zoltán István.

Pipacsok.

Lopva borult ránk a meleg, nyári alkony
A szőkefejű kalászos között;
A folyó már kékes pírban égett,
Skárlátszín habot gyöngyözött.
S mi bolyongtuk a csendes vidéket...
Úgy csábított a meleg nyári alkony
A Tisza-parton.

Követtelek szótalan, sóváron.
S épen útunk mellett
— Egyszer csak látom —
Egy nagyszirmú pipacs mohón ölelget
Egy bájos arcú búzavirágot.

Szirom ajkával fölébe hajlik
A pipacs a búzavirágnak:
Csókuk csattanása szinte hallik,
Mint lázas akkordja a násznótának.
S a kis búzavirág hozzásímúl
Lázpiros arcú kedveséhez
S valami édes,
Csodás fájdalmat érez...
És halkán csengő,
Szerelmet esengő,
Illatos dalt liheg remegő lelke:
Amíg karjában százszor átölelve
Tartja a pipacs, a lázpiros arcú,
A szenvedélyes.

— — — — —
Úgy csábított a meleg, nyári alkony;
Meggzállt a pipacsok csókos szerelme
A Tisza-parton...
Emlékszem, kis kék ruhádban voltál
S mosolygott a szőke kalászsereg,
Mikor, bájos arcú búzavirágom:
Átöleltelek.

Hangulat.

Nehány megkezdett, álmos vers között
Már szundikál az ódon állólámpa.
A bordó ernyőn átpislákol lángja;
Éjfél. Az ajtó ásít: megjövök

Alszik a ház. Az alvók álma von.
Unalmasan kattog az ingaóra.
Fejem nehéz. Kezem kidől alóla:
Végig fekszem ruhástól ágyamon.

A sarki mulatóban nóta rezdül,
Beszűrődik a kőfalon keresztül
S a dévajság felsír a bútanyán.

S fáradt fény reszket, lobog, kilobban.
S az éjkirály, a rőtarcú, kaján,
Ha virrad, meddő álmokkal betoppan.

Kató uram megköveti a hívőket.

A górhányi szőlők elején, a falu aljában lakik az öreg Kató István. Vele húzódnak meg a ház belső felében a vejéék, Kocsis Gáborék. Az öreg már 60 év felé jár. A veje meg olyan 30-as, kis tömzsi ember, piros-barna, kerek arccal, jókora Kossuth-szakállkerítéssel beszegve. A családhhoz jön még Zsuzsa, az öreg leánya, két kis bogarával, Gabival, meg Erzsókkal. Hét év óta laknak már így közös háztartásban az öreggel, mióta itthagya a házat a szüle, az öreg Katóné, aki hívővé (baptistává) lett. Ezt nem vette be az öreg gyomra, akkor különböztek meg. »Vén létökre bolondultak meg«; magyarázza a vő nagy bölcseséggel.

Katóné bevándorolt a városba. Ott dolgozgat, serénykedik, győtrődik éjjel-nappal a kis görbehátú, göthös asszony. Minden vasárnap ott gurnyaszt késő éjszakáig az imaházban. Hordja szájától elvont filléreit a »nagy harmadot« (minden forint keresményből 10 pénz) a misszióra; ez az Istené, a többit az ördögök ragadozzák el.

Az öreg Kató meg szidja otthon minden jó reggel a baptistákat, meg Bagó testvért, ki az asszonynak elcsavarta a fejét a sok imádsággal.

Az idei tavasszal 7-ik éve fordult a vad életnek, mint az öreg nevezi, hogy az isten egere marja meg. Dehát az ember természete minden hetedik évben megváltozik. Már nagyon ridegnek tetszik a szőlő, a ház, különösen a felső, hol 7 év óta csak az egerek tanyáznak, meg nyáron a Gábor »rész-búzáját« teregetik, mert az asszony a holmit is elvitette.

Épen így a tavaszi »nagy szabadság« (országos vásár) alkalmával húrcolkodott. Ma van a fordúlónapja. A vő épen készül bemenni a városba. Csak a rendes gúnyáját vette föl. A foltos csizmát, meg a zsíros kalapját. Nyakába akasztotta posztószél iszákját, meg a karikás ostorát, kezébe vette a somfabotot. Vásárnak nem szokott neki öltözni az adó-vevő ember.

Már el is köszönt s az utcaajtóba ért, mikor az öreg utána kiáltott:

— Aztán vételess azzal az asszonnyal vásznat!

— Nincs ahhoz kelmednek semmi köze, — vág vissza a vő.

-- Ühm. Hát kinek vón' hé?

— Már annak, akinek, de kelmedet itthagya.

Osztán kelmed se gondoljon rá; vagy avval a kutya gusztusával hagyjon fel!

— Hát ugyan, ha Istened van, hallottal te engem mostanában káromkodni?

— No, no, csak vigyázzon kelmed. Rókát a maga nyelvén lehet megfogni. Hiszen olyan kelmed, mint a vad törzsök, se ki nem hajt, se el nem szárad. Nem lehet kelmeddel élő állatnak kijönni.

— Csak nem követem meg azt a hét nap könyörgő Tüskést meg ráadásul?

— Nemcsak azt, hanem az egész gyülekezetet, ha jó békességet akar kelmed.

— Abból ugyan nem eszik egy savóvérű baptista se. Merem mondani.

— Ne is várja addig kelmed idest a portára. Bolond is volna, ha jönne, én is azt mondom, ha kelmed a hibás. Isten áldja meg kelmedet.

Az öreg mérgesen becsapta a kis kaput. Nem ért ez ahhoz. Majd lesúrlódik ez valahogy.

A vő meg rágyújtott kis piros pipájára. Szép csendesesen poroszkált a hajnalon a város fele. Hosszúkat nézett maga elé a porba, aztán fölpislantott az égre; sebesen kapkodta maga mellett a botját, mint valami indzsellér. Azon gondolkozott, hogyan kellene ezt a két öreg cselédet összeszerkeszteni. Csúnya avizió az ilyen nagyon. Nem hajlik az egyik se, mint a podvás fűzfa. Hacsak az öreg meg nem változtatja az elvét.

* * *

A vő a lacikonyhában früstökölt. Úgy féldéltájban ment az anyja után. Dologban találta most is. A szomszédban takarított. Átnézett hozzá

— Hát fel ne adja kelmed az állását, a végezt jöttem volna, mert — mondok — baj van, — így köszöntötte nagy felszóval a napát.

— Bízom én az én Megváltómban, — fogadja kegyesen a szüle.

— Mert álnok, furfangos, ravasz ember az öreg, — fúzi tovább a szót a vő.

A szüle lesöpri a küszöböt. Idegen háznál csak nem adhat széket. A vő odatelepedik. Lehúzza a szemére a kalapját, kinyújtja lábát, botját maga elé s feloldalról pislog fel a szülére. Röviden ismétli a reggeli diskurzust.

— Ezt beszélénk meg egyenesen kelmeddel, — erősen pattogtatván minden szó végét.

— Röviden megteheti fiam. Még ugyan röviden. Sokat se kívánnak tőle. Kérjen engedelmet a hívőktől. Az Úr Jézus világosítsa meg az elméjét!

— Mondtam én neki, hogy csak ennyit tegyen. Megyek a szekérért Kató Lászlóhoz, azt mondom neki: Fogjon kend sógor; estére otthon is lesz ides!

— Hiába. Nem mennék én fiam, Jézusom úgy segíts, míg saját maga nem rakná két kezével a holmimat a szekérre. Ide ugyan jöhetnek akárhány szekérrel. Én nem megyek.

— Nézze kelmed, mondtam én már neki eleget, hogy ne kötözködjön, mert utévégre is tönkrevágja magát és a más törvénye alá kerül, de erre meg azt kiáltotta ám, hogy ha haza nem jön kelmed, hát őszre kezébe adatja kelmednek a való cédulát, ha a szülő utána úszik is, vagy mást hoz a házhoz.

Katóné testvér nagyot csap a törlóruhával a székre; hirtelen eszébe jutott az imakönyvből a szívkep, hol ékesen ki van ábrázolva, hányféle ördög lakik a gonosz fajtában s most a magában is mintha a haragé szisszent volna föl. Ezt akarta elrebbenteni.

— Él az én Uram és az én Istenem, ő vezérelje.

— De'jszen, pajkos ember az öreg. Ógylegtem én már utána eleget és majd meg is csíptem. Tudja kelmed, hamis az ember, míg eleven, de ha meghal, a teste akkor se igaz.

— Köszönöm a jó Atyámnak a jó természetemet, — mormogja maga biztatására a szüle.

A vő felsandít, aztán folytatja:

— Ismerem én az ilyen össze-visszaságot. Az őszön egy tájban, mikor a Zsuzsát így ostor-

hegyre fogtam, azután el is szökött, csak nem volt nekünk nyugtunk egy percig se. Minden nap úgy vésett-vásott a lelkünk egymás után, hogy ugyan mit csinál, vajjon nem beteg-é, meg hogy ki süt, ki főz neki, mert ha a baját látja egyik a másíknak, mégis jobban húzódik egymáshoz.

— Hátha majd megtöri az én Jézusom és megtér, akkor máskép beszél, még most az ördög szolgálja.

— Nézze kelmed, hiszen töröm én, már amennyire töretlen törheti a töretlent; mégis amikor azt mondtam neki, hogy kelmedhez semmi köze, majd felbuktatott a szemével.

— Maga jöjjön be fiam. Alázza meg magát az Úr előtt; nem előttem, távolról sem, az Úr nyája előtt, akiket hosszú esztendőkön keresztül gáncsolt.

— Megpróbálom ides, mert hogy igazsága van személyem szerint is. Megpróbálom. Nehéz munka lesz, mert makacs ember az öreg; igen akaratos. Én ugyan hívő nem vagyok, de azért a Zsuzsát még magam szoktam a gyülekezet-házba zavarni; nem tanul ott rosszat, aztán hadd imádkozzék, ránk is férne egy kevés. A vasárnap gyülekezetre behozom az öreget. Ahhoz tartsa magát kelmed.

— Amit az Úr Jézus elvégzett, be kell annak teljesedni. De azután a káromkodással is hagyjon fel, meg italhoz se nyúljon.

A vő feltápáskodott. Hátra igazította a tarisznyát, végig nézte a botját, még annyit mondott: Vasárnapra bent leszünk.

* * *

E napon odahaza nagy látogatója volt az öreg Katónak. Tüskés testvér, a baptista gyülekezet előljárója nézett el hozzá, az Úr parancsának engedve, aki téged követ dob, dob vissza kenyérrrel.

Érdekes egyéniség maga a testvér is. Még csak a 40-esben jár. Erős, vörös nyakkal, széles mellel, vállal, valóságos paraszt athléta, de azért német nadrág van rajta, sőt a zsebkendője is szigorúan fekete. Ez ellentéte az ó-ember viseletének, amikor porsátorára egyedül szellős gyolcs ruhát húzott, lévén pár évvel ezelőtt a tiszteletes úr kocsisa. Ma már kollégák; egyformán hirdetik az ígét, azzal a különbséggel, hogy ő meg is tartja, mert vasárnap nem hordat (sem cselekvő alakban) szólókarót. (Igaz, még szülője sincs!)

Az öreg Kató épen szalonnázott; mert Zsu-

zának bőjtje van, az ura sincs itthon, akinek főzne, az öregnek meg megcsapná a kezét a gőz a konyhai tűzhelynél.

Tüskés testvérnek minden második szava az Úr, a Jézus, a Krisztus, a Megváltó, ekkor pedig ihletve lezárja szempilláit s a nap felé fordítja veres arcát, kopaszodó feje úgy fest hozzá, mint egy nagy tarajú, kukorékoló kakasé.

— Az Úr Jézus nevében köszöntöm Kató barátom. (Ezelőtt »István bátyám, hallja kelmed járta.)

Az öreg fel se áll a tőkéről. Nagyon szel a bicskájával a karéból, rátesz »katonának«, mint kis unokája nevezi, a jó abált szalonnából egy íznyit, azután masíroztatja be a bajusz alá. Míg ezt megörli, nem kell felelni.

— Kató barátomhoz vezetett az én Uram, — szólal meg ismét a testvér.

— Vagy úgy? Adjon Isten! Aztán mi jót hozott Tüskés úr? (Eddig per te, meg Palkó volt.)

— A mi Mesterünk áldott szentlelkét.

Az öreg rábámúl. Ez nagyon szép volt, azt szeretné tudni csak, melyik zsebében tartogatja ezt a testvér. Sejtü ugyan, mi van a begyében, de ez még eddig azzal sehogysem pázol.

— Igen, — folytatja Tüskés úr, — Kató barátom nem tudja, hová megy. Mint mondom az Úr által, — ha ki akar menni a szőlőbe, a verécét nyitja ki s úgy megy oda. Aki a menny felé akar haladni, szoros útja van annak. Aki más ösvényen óhajt bejutni, lopó az. Így hát útja szélén nagy mélységek tátonganak.

— Tisztára a jelenések könyve. Nagyon ködös, de szép, — csámcsog az öreg.

— Még amellet üldözi is a szoros úton járókat; közelebről Katóné kedves testvért s miatta háborgatja az egész gyülekezetet.

— Mért nem jön vissza? Hiszen megesküdött. Így mondta: sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában hitetlenül el nem hagyom, most meg hét év óta felém sem jön. Hát ki kíséri az Istent, Tüskés úr?

Tüskés úr meghajtja a fejét, lecsukja a szemét és ihletve válaszol:

— Nagy oka van. Az Úr hívta. Ő világosította meg. Miatta elhagyja az ember még hitestársát is. De most megbocsát, mert meg vagyok írva, nem hétszer, hanem hetvenhétszer. Kató úr kérjen engedelmet tőle és tőlünk.

— E' cifra, — morog az öreg. — Ő hágy itt és én kérjem haza. Tisztára baptistas.

— Hiszen megbocsát, csak szólni kell. Az Úr mondta: Zörgessetek! Meg nekem is mond pár szót Kató úr!

— Hát ha ihatnánk előbb pár pohárral, csak könnyebben menne, de éh'omra nagyon zokon esik!

— Az ördög lakik Kató barátom szívében. Imádkoznunk kell érette. Sokat kell imádkoznunk.

— Nincs egyéb dolga. Egész héten azt csinálja.

— A sátán egész serege vert fészket Kató barátom lelkében. Ott tanyázik a kevélység, a megátalkodottság, a gáncsoskodás, a gonoszság.

— Há'szen jól mondja. Betyárnak is mondott engem már ez a kutya világ, mert két tejével adtam vissza, amit én kaptam. Meg hogy igen súlyos volt a kezem helye. Dehát az így szokás, kapunk is, adunk is. Az azonban szentül bizonyos, hogy asszonyt Kató István még meg nem kért, mióta kétágú. No, az éd's anyám a' kivétel!

— Az ördög, a test beszél Kató barátomból. Nem is a testvérenét kellene itt megkövetni, hanem a gyülekezetet.

— Az egészset? — kérdi az öreg. — Ez sok emberből áll, egyre csak egy picurka juthat; a' meg annyi, mintha nem is volna.

— Az egészset!

— Aztán nagy szóval? Papiíron nem lehetne?

— Az Úr nevében lehet épen azon is.

— Dehát ki írná meg?

— Kató édes barátom maga!

— Azt már nem egy félvilágért se!

— Akkor Zsuzsa kedves testvér.

— Az se.

— Hát a vő, Kocsis barátom.

— Fialat az ahhoz!

— A megbocsátó szeretet nevében megírom hát magam. — feleli Tüskés úr, — csak a keze keresztvonását tegye rá Kató barátom!

— E' már lehet, — hagyja rá az öreg.

A testvér bement a házba. Zsuzsa előkerítette a vásári levélpapír-dobozt, minden íven színes díszekkel. Erre cikornyázta ki Tüskés testvér a levelet, mely szebb volt, mint egy halotti bucsúztató. Az egész gyülekezet megsűrgette.

Kató uram el se olvasta, látatlanból alákar-
molt egy keresztet.

* * *

Estére jött haza a vő. Még az öreg fo-
gadta:

— Vasárnap bemegyünk anyádért. Hát úgy
intézd a sorod!

Csak egyet nem ismer el az öreg soha, hogy
ő a híveket megkérte. Hiszen Tüskés írta a leve-
let; azt írta, ami neki tetszett. A kereszt nem
számít. Az nem írás... az csak — vonás.

T. L.

Versek.

Irta: Szabó István.

I.

Most már kecsegtet a valóság
És van sűgára az életemnek
A gyűlölt zsarnok életet már
Meg is szerettem tebeñed...

Már látok célt. Bízom s reményben
Öltök szívemre újra vértet.
S az étellel, mely most legázolt,
Főlkelvén megcsatázom érted...

S ha majd a véres küzdelemből
Megtérek hozzád diadallal:
Magammal viszlek jutalomnak,
Piros virággal, nászi dallal!

II.

Annak az édes barna lánynak,
Legyen a sorsa százszor áldott,
Kinek két könnyes őz-szeméből
A menny mosolygón rám sűgázzott...

Reámrakott csókért cserében
Kapjon végetlen boldogságot...
Az én szép szűzfehér galambom
Legyen az asszonyok közt áldott!

Bizarr írás Májusról.

(Amit csak egy maturandus írhat.)

Irta: Zoltán István.

...Május az élet hónapja. Május az ifjúság
hónapja. Május az első szerelmes álmok hónapja.
Májusban érnek a rügyek, meg a diákok. Május
elsején az emberek korán kelnek és egész nap
álmosak. A szerelmesek megérik Májust és félre-
vonóúlnak. A szocialisták várják Májust és sok

cifra táblával felvonóúlnak a piacra. Májusban szép
az élet, gyönyörű az élet, mert akkor öntudato-
san élnek az emberek. Május laptöltelék és elcsé-
pelt téma. Májusról írtak már sokan. Nálamnál sokkal
okosabbak. És valamicskével ostobábbak. És
épen én ne írjak? Én, aki szerelmes vagyok, diák
vagyok, szocialista is lehetnék, egész nap álmos
vagyok és korábban is kelhetnék?...

Irok rólad: te, Május. Olyan vadúl, ahogy
szeretlek és gyűlöllek. Olyan szenvedélyesen és
bűsan, ahogyan vágyódom érted. Olyan cudarúl,
mint ahogy itt hagysz örült szívdobogással a
kánikulában.

Irok rólad, Május, hogy szeress. Hízelgek
neked, pedig nem szoktam hízelegni. Én rágom
a tollat a te nevedben, te érted és tudom, hogy
mindezt te nem is érted. Mert ostoba is vagy,
Május. Nagyon ostoba. Elbolondítod az embere-
ket; de csak a szerelmeseket, a diákokat, meg a
szocialistákat. Behúzódsz az erdőidbe s kicsalsz
bennünket, hogy álmodjunk csókszomjas ajakkal
és kicsalsz bennünket tankönyvekkel és litografált
jegyzetekkel, hogy legyen mire ráülni a harmatos
pázsiton. És itt hagysz bennünket cudarúl, hit-
ványan. Elszállasz és magaddal viszed a csók-
jainkat, az ölelésünket. Itt hagysz csókos vágyak-
kal és fonnyadt karunkkal. Itt hagysz érettségi
bizonyítvány nélkül, de a litografált jegyzetekkel.
Itt hagysz bennünket sok apró táblával s mikor
újra jössz: a piacon várunk. Te cudar vagy,
Május.

Irok rólad, Május, hogy szeress. Mert te
nagy úr vagy. És én félek tőled. Én ismerlek.
Május, jobban, mint a többi emberek. Mert nekem
fáj a szívdobogásom. És ha te megölelsz, mindig
úgy dobog a szívem. Te bántasz engem. A téli
csendben vajúdó álmokat te megfogantatod ben-
nem s az álomrügéből vágyvirágok nyílnak. A
lelkem szárnyát te megnöveszted, pedig itt hagysz
s te kacagva elrepülsz. Cudar vagy, Május és én
félek tőled. Mert a te hajnalaid nem olyanok,
mint a többi hajnal. Mert a te esti óráid kerítők
és lelketlenek. Mert a te éjféleid suttogók és
izzón sötétek. A nappalaid álszenteskedők. Orgo-
nát nyítsz fehéret, meg lilát, gyöngyvirágot nyítsz,
pedig te megrontod azokat, akik igazán szelídek
voltak és szentek. Megrontottad az én álmomat
is. Megrontottad az én gyöngyvirágomat is, aki-
nek csak én voltam a Május, a szíromnyitó, a
melengető.

Irok rólad, Május, mert félek tőled. Én ismerlek. Május, hát ne bánts! Nekem te úgy sem imponálsz, mert tudom, hogy te cudar vagy. Én nem imádlak úgy sem. Mert én magamban imádlak. Mert én magam vagyok az ifjúság, az élet: a Május. Én az őszi ködben is nyitok virágokat; én megálmodom a tavaszt, mikor még te nem jössz; én félek, hogy megöl a szívverésem, mikor te nem korbácsolsz is. És valaki nekem nyit. És hisz bennem, mint az álmában. Szeret, mint az életet szeretik. És vár rám éjjel, nappal, napsugárban, ködben, mint ahogy téged vár a csöcselék. Nekünk mindig május van, ha te nem is vagy itt. S nekünk nem lesz májusunk s akkor te hiába jössz. Irigyelsz, Május, úgye irigyelsz? És te eljössz és durván letiporsz, hogy reszkessek előtted, hogy féljek tőled, hogy magadba olvasszál és én a szolgád legyek. Hogy az én vérszívó csókommal te rongsd meg a lelkeket s hogy az álmaimmal neked szerezzek katonákat. És mit adsz cserébe az én lelkemért? Az eletemért? Az ifjúságomért? Egy mámoros percet a műhelyedben. Kontárkodást engedsz a lombikodban. Én mondom, Május, hogy te cudar vagy.

...Irok rólad, Május, hogy szeress. Te nagy úr vagy, Május. Én nem bírok véled. Én ki egyezek véled. Bennem te úgyis megfogsz halni. De nézzed, én tebenned tovább szeretnék élni. Lásd, most is úgy fáj a szívdobogásom és sírnék, ha egy kissé elcsitulna. Szoríts magadhoz, Május: a szolgád leszek. Add hát azt a mámoros percet. Engedd hát azt a kontárkodást. És én eladom magam neked, mert tied az Élet, az Ifjúság és a Szerelem most és mindörökké...

...Írtam rólad, te, Május. Olyan vadul, ahogy szeretlek és gyűlöllek. Olyan szenvedélyesen és búsan, ahogyan vágyódom érted. Olyan cudarul, mint ahogy itt hagysz örült szívdobogással a kánikulában.

Elemér, a sas.¹

Írta: Fejes Gábor.

...Mintha őszi tájon átlebeg a szellő,
Mintha őszi égen átsuhan a felhő...
Úgy lebben a sóhaj, olyan titkon, féltve
Deli Szerénának halvány arcán kélve,

¹ Részlet az ily című pályadíjat nyert költői elbeszélés III. énekéből. A részlet tárgya: Szeréna. Giskra cseh vezér lányának szerelme az elbeszélés hőse. Elemér iránt és Giskra meghódolása.

Mely még csak az imént forró tűzben égett —
Szőke Poprád mellett akkor ért csak véget
A hosszú vadászat, — amit reggel óta
Úzván vidám kedvvel, megért a sátorba.

Ha a Poprád völgyén virág után járva
— Hová nem hallatszott a hadizaj, lárma —
Búgó gerle dala hűs berekbé vonta
S míg itt virágait koszorúba fonta,
Sokszor elmélázott szőke fejecskéje.
Mit szólna a „Sas“-nak, — nézne-e feléje,
Hogyha azt mondaná odajöve, szállva:
„Tudnál-e szeretni, mint a gerlét párja?“

Máskor vadászaton úgy el-el gondolta:
„Hej! — ha mostan a „Sas“ közelembé volna,
Mint pirulna a sok bajnok és levente
A hős Elemérrel viadalra kelve,
S nem birván a versenyt, én lennék a pálma,
Kéért a magyar hős viadalra szállna.
Be tudna örülni jó anyámnak lelke,
Fenn az égiek közt legboldogabb lenne!“

S míg álmodozott, imígy szőtte, fonta
A vezérnek lánya éjjel és naponta
Csillag koszorúját lelke édenének,
Csalfa képeit a szíve sejtelmének.
— S látva a hőst, kiről már hónapok óta
Sok csodát elbeszéltek neki cseh és morva,
Megdobban a szíve, fölsóhajt a lelke
Hogy csak egyedül jött a tanács elejbe.

De nem azért neve „Sas“ a leventének
S mi célja vón' akkor a jövetelének,
Hogyha mint egy gyermek ismeretlent látva
Megdöbbenne szíve, meginogna lába.
Elfeledné mért jött (hódoltatás helyett).
Gyáva félelemből maga hajtna fejet...
Nem, ezt nem teheti a csatáknak hőse
A legdicsőbb névnek bátor viselője.

Bár dobog a szíve, el sem is csillapul...
Bátran szól az ajka fényes sisak alul:
„Vezér, hősök hőse, — kinek kardját, eszét
Régóta ismerik e honban szertesztét,
Tomboló dühödben, vad haraggal telten
Mért fordítod hazád s a királyod ellen? !
Némettel, törökkel állni ki a síkra
Ez vón' méltó hozzád brandeizi Giskra!“

Megszűnt a cél. — Nincsen senki, akit védjen
Diadalmas kardod trónja érdekében;
Megszűnt a szereped, véget ért a gyásszal,²
Ne dacolj hát tovább a Hunyady házzal!
— Ott az álnok Frigyes. — Itt Hunyady Mátyás
Hűségre térők közt kinek nem volt hálás?

² V. László meghalt.

Ki igazabb, bölcsőbb, rátermettebb nála,
Hogy lehetne méltán magyarok királya?

Ne bántsad a magyart! Ne kívánjad vesztét!
Szíved, lelked e fajt soha meg ne vessék!
Büszke, nemes nemzet, keleten nőtt fája.
Deli vitézségét mindenki csodálja.
Törzsén nem hatott át ellenséges fegyver,
Magas koronája rózsabimbót termel...
A legszebbet köztük huszíták vezére
Édes szeretettel tűzte a keblére.¹

Mint mikor csilapul a tenger haragja
Mindig gyöngébben ver, — majd elsímul habja,
S a tarka szivárvány megjelen az égen,
Béke, nyugovás lesz a nagy mindenségén.
...Lágyul Giskra szíve, elcsitulva benne
Ádáz gyűlöletnek átkos gerjedelme,
S hosszú harcok után örök béke képen
Megcsillan a könny is lobbanó szemében.

Színház.

Szezonvégi esték.

A Kossuth-utcai Múzsacsarnokban már halálos a csend. Még nemrégiben csak haldokló csend volt. A szezon vége a megszokott, rendes szomorú színezetű volt. Mint amikor temetésre készül egy ház népe. A színház életében is forgalmas volt virágvasárnap a virág dolgában. Búcsuztak a jó színészek és a kapott virágokkal elvitték a mi kedvünket is. A Múzsacsarnok virágvasárnapját nagyon hamar követte nagypéntek, csak hogy azt hisszük, hogy nagypénteket csak nagysokára váltja fel húsvét, mert bizony azon vettük észre magunkat, hogy mindenki elment, akiket itt szerettünk volna látni, hallani, tapsolni s akik itt maradtak — magnak, aligha fogják pótolhatni az eltávozottakat. Operette buffó volt, jó volt — nincs. Drámai hős volt, nagyon jó volt — nem lesz. Drámai szende volt, szívhez nőtt, mértékig jó volt — elszállt... Jó hogy még Ternyei el nem ment s magával nem vitte Hahnel Arankát is.

*

A szezonvégre Zilahy sokat ígért. Nem is váltott be többet a nemsoknál. Az ígért operette-ujdonságok: a Tatárjárás, meg a Nagymama lemaradtak a jövő szezonra ócskaságnak. Hozott egy olaszt, meg lehítta három estére Komlóssyt is. Az énekes esték ezzel be is záródtak. Hanem

¹ Rozgonyi Anna.

dícséret nevének, adott egy néhány drámai ujdonságot. A darabok nagyon szépek, nagyon jók, nagyon igazak. Hanem akik előadták volna, azok már nem voltak itt.

*

Egy vérszegény meséjű, vékonypénzű népszimű féle, hivatalosan paraszt vígjáték három estén át vonzotta a közönséget a színház mellett haza. *Napraforgó* volt a címe. A szerzője Klement Alajos, fővárosi ipariskolai igazgató. A darab a Csokonai-kör Telegdy-féle színműpályázatán nyert. Előadták háromszor, mert így volt kikötve. Máskülönbén a premier után letűnt volna. A premierjét félüres ház nézte végig. A többit még olyan se. Az akadémiai koszorús darabok sorsára jutott ez is. Meséje ugyszólván semmi. Cselekménye még annál is kevesebb. Humor semmi. fordulat, bonyodalom éppen annyi. Legfeljebb néhány kirívó, egyáltalában nem népies kifejezés adott valami érdekességet hozzá. A színészek fáradoztak, Zsigmondy és Lónyai magyar paraszt mezben, Krasznay és Horváth pedig huszárkáplár uniformisban, de nem nagy sikerrel, pedig a szerző nyílt színen is kezet csókolt a két női szereplőnek. Egyebet sem kaptak. Legfeljebb néhány bókot az írótól, ki megkapta a maga hivatalos babér koszorúját, no meg egy-egy csokréta a pályadíjból.

*

A szezonvég egyik népszerű sláger darabja az *Alfonz úr* volt. A franciák még romlatlan ízlésével és erkölcsi érzékével ragyogó Dumas vígjáték nagyon kellemes szórakozást nyújtott néhány estén keresztül a publikumnak. Nem nagy igényű darab, de nagyon ügyesen van konstruálva. A darabban mutatkozott be Gerő Ida, a társulat új komikája. Erőteljes, biztos művész, kinek szerződésével csak nyert a közönség, de Zilahy is.

Alfonz úr (Zilahy), tulajdonképpen Octave-nak, egy csél-csap, nagyon is kétes jellemű szoknyavadásznak az álneve, ki megúnva eddigi életmódját, mely az asszonyok csábítgatásából állott, elhatározza, hogy a házasság csöndes, nyugodalmas révébe evez. Választottja Guichardné (Gerő Ida), egy javakorbéli dúsgazdag özvegy korcsmárosné. Alfonz úr azonban, mielőtt házassága ügyét dülőre juttatná, fölkeresi Montaignin (Békés) hajóparancsnokot, kivel tél-túl rokonságban áll s kéri hogy vegye magához az ő kis leányát, Adriennet (Báthory), akit eddig falun neveltetett, minthogy

az egy fiatalabb kori szerelmi viszonyának gyümölcse. Montaignin nem ellenkezik és gyermekévé fogadja Adriennet, amibe beleegyeznek Raymund (Hahnel) a felesége is. Adrienne pedig nem más, mint Raymundnak és Octavenak, azaz Alfonz úrnak titokban tartott kis leánya, amit Adrienne tud is, csak az apja kilétét nem tudja. Raymund gyűlöli Octave-ot, akit nem is szeretett soha és hatalmas drámai jelenet után bevallja férjének, Montaigninnek, leánykora titkát. Montaignin nem veti meg nejét és Adriennet törvényesíti. Ez idő alatt azonban Guichardné is a maga nevére íratja át Adriennet, nem tudván annak hova tartozandóságát. Aztán megtudja a dolgot, Montaigninhez megy, ott Montaignin kiutasítja házából Octave-ot, Guichardné pedig felmond neki a menyasszonysággal.

Pompás előadásban ment a darab. Az ensemble-ot Zilahy dominálta az ő nagy művészetével, szeretetreméltóságával és utánozhatatlan kedélyével. Gerő Ida megjelenése közvetlen és nagyon megnyerő. Allűrjei választékosak. Egész egyénisége előkelő szerepköréhez idomúltan nagyon mulatságos, de legjobban ötletei és eredetiségével hat. Kedves volt a kis Báthory Marcsa, kinek öntudatos, közvetlen alakítása a Hahnel és Békés creatiója mellett a legteljesebb mértékben sikert aratott.

*

Május másodikán jött először Parker Luis Napóleon 4 felvonásos hatalmas drámája, a *Bíboros*. A darab, mely a XVI. század Rómájában játszik, a Mediciék fényes korában, mint korpék is kiváló. Cselekvénye gazdag, meséje érdekfeszítő, szinte idegfájító. Medici Giuliano (Bérczy Ernő) és Chigi Filiberta (Hahnel) szeretik egymást. Giuliano bátyjához, a pápajelölt bíboroshoz, Medici Giovannihoz (Ternyey) fordul, hogy házasságát segítse elő és Filibertát kérje meg számára apjától, Chigi Bartolomeo (Békés) római kalmártól. Giovanni bíboros teljesíti öccse kérését és Chigi mester bele is egyezik a házasságba. Azonban előkerül Andrea Strozzi (Krasznay Ernő), egy gyilkosság miatt száműzött firenzei fiatal patricius, a pápa kegyeltje, aki szintén szerelmes lesz Filibertába és őt Giovanni bíboros után Chigi mestertől meg is kéri. Chigi tiltakozó feleletet ad, mire Strozzi leszúrja és katonáival az éj leple alatt kiviteti a Medici-palotából. A fiatal Giuliano hazafelé menet észreveszi a testvívő látványát,

úzóba veszi őket, de azok letéve a hullát, amelyben Giuliano menyasszonya apjára ismer, elmenekülnek. Giuliano kiejti kezéből a Medici-címeres tört és hazamegy, hogy felfedezését elmondja. Eközben Baglioni szenátor (Győre) emberei megtalálják Chigi holttestét és mellette a Medici Giuliano törét. Éjnek idején bemennek a Medici-palotába és Giulianót a rábizonyító tör vádja alapján börtönbe hurcolják. Nem sokára jön Strozzi és Giovanni bíborosnak, aki bizonyos öccse ártatlanságában, meggyónja a gyilkosságot, avval elindul a csatába. Giulianót eközben halálra ítélik, de bátyja nem segíthet rajta, mert a gyónás szentsége visszatartja attól, hogy a valódi gyilkost elárulja. Strozzi a kivégeztetés napjára győztesen tér meg a harcból. Egész Róma bálványozza, mint megmentőjét a jellemtelen gazembert és gyalázza a Mediciet. Giovanni bíboros magához hívhatja Strozit, miután a pápánál kegyelmi kérelme hiábavaló volt és kéri őt, hogy ne engedje öccsét ártatlanul kivégeztetni. Strozzi csak azon feltétel alatt hajlandó megmenteni áldozatát, ha annak menyasszonya, Filiberta az ő nejévé lesz. Giovanni bíboros cselhez folyamodik. Őrütséget szimulál s a kivégzés előtt pár órával magához kéri Baglioni szenátort, hogy öccsét attól elbúcsúzás végett kikérje. Aztán elbújtatja Baglioni a közelben és Strozit hívhatja magához, avval a csellel, hogy Filibertával megeskesse. Strozzi egy heves jelenetben az örütséget szimuláló Giovanni bíborosnak megismétli a gyilkosság történetét, mire Baglioni szenátor a bűvhelyről előlép, Strozit elfogatja, Giulianót pedig szabadon bocsátja.

Hatalmas drámai erő lüktet a darabban, mely nem egy nagyhatású jelenetben ragadja magával a nézőt. A bemutató előadás telt ház előtt ment végbe Ternyey Lajos kiválóan gondos vezetése mellett. Ő játszotta a címszerepet azzal a ragyogó művészzel, mellyel már nem egy fényes diadalt aratott a debreceni színpadon. Mellette kitűnő alakítást nyújtott Békés Gyula, Krasznay Ernő, valamint Bérczy Ernő is. A nőszereplők közül nagy sikerű estéje volt Lukács Juliskának, aki kissé túlságosan is analízáló művészetével játszotta meg Claricia szerepét. Az előadás sikerében nagy része volt Hahnel Arankának is. Kiváló alakításait csak szaporította ezzel, melyet a közönség tüntető tapsokkal honorált.

*

A szezon utolsó negyedének leghatalmasabb drámájáról, a Virágos csónakról és az utolsó bemutatóról, Abonyi Árpádnak a Mészáros-díjjal jutalmazott (A gyermek) színművéről lesz még mondanivalónk. Ez azonban már a következő számra marad.

Végezetül megemlíthetjük, mint kellemes variánsot, a május 9., 10., 11-iki *szanatóriumi színházi estéket*, melyeken Farkas Imre »Narancsvirág« című daljátékának keretében — melyet Dienzl zeneszerző dirigált végig — városunk előkelő úrleányai és úrasszonyai mutatták be ének- és táncművészetüket. A baba-história betétei közül a fényes sikerű szereplők egyenkénti megnevezésének mellőzésével csak a kis hét éves Fényes Annuskát említjük meg, akit ma már mindenki csodababának nevez s aki káprázatos tánc-, ének- és hegedűművészetével letárgikus ámúlatba ejtette a színházat mindhárom estén zsúfolásig megtöltő közönséget.

A két első előadásban résztvett a fővárosból lehozott Odry Lehel, a - - nem tudni, mi okból fölkapott — bariton, énekes (?) és Náday Ilonka, akinek csodás, bűbajos énekművészetét a mi egyébiránt melegszívű, de nem mindig finom izlésű közönségünk csodálatosképen nem értékelte úgy, mint ahogy értékelnie lehetett, sőt kellett volna. Odry a magyar huszárt kísérletezte, Náday pedig igazi művészettel játszotta és énekelte a Narancsvirágot.

Minket közelebről csak annyiban érdekel ez a három előadás, mert azokon a vegyeskar kiegészítéseképpen a babacsoportozatban résztvett alma máterünk híres kántusának nyolc basszistája is.

Sz—6.

Zongorás leány.

Vékony kezét óvatva lebocsátja
S kémlőn fut át a billentyűk felett,
Melyek fehér, álmatlan némaságban
Úgy ülnek ott, mint őrkísértetek.

Tíz újja, mint tíz hosszú vézna pókláb,
Merészen, kányaként csap le rájuk.
S rebbenve kelnek útra mindahányan,
Mint láthatatlan, szálló hangvirágok...

S titkos kezekkel, hogy szívünkbe érnek,
Megkötik piros folyását a vérnek
S a billentyűkre visznek öntudatlan...

S míg vergődünk kibomlott sóhajokban :
Hegyes ujját szívünk húsába vágja
S befoly vérünk a síró zongorába.

Szabó István.

Irodalom.

Zoltán István verseskönyve. Finom ízléssel kiállított kisded kötetben mutatkozik be az olvasóközönségnek Zoltán István, ez a koránérett, okosfejű gimnázista poéta. Meg akarja mutatni, hogy nem csak a felsőbb tanulmányokra érett, hanem a Poézis birodalmában is joggal követel magának polgárjogot. Megnyugtatósára előre kijelentem, hogy a kritika is megadja neki az „érett“ jelzőt azzal a megszorítással, hogy egyelőre még csak a továbbhaladásra érett meg.

Zoltán István erős tehetség; éleseszű, éles szemű, élelmes poéta. Érez ott is, ahol más csak gondolkozik, de az elsuhanó hangulatot vaskézzel ragadja meg s fegyelmezett agyán át szűri le. Aztán gyúrja, alakítja, idomítja, feldíszíti ragyogó ékességekkel: csengő-bongó szép szavakkal, változatos és nagyon gyakran bizarr színekkel.

Az új romantika kábítóan fűszeres levegője meglegyintette az őskollégium kisded Parnasszusának lombjait is. Új hangok, újaknak tetsző érzések és gondolatok rezegnek a levegőben. A hang lehet új, de az érzelem sem nem új, sem nem régi: az érzelem örök. A költő művészete épen abban rejlik, hogy az egyetemes, nagy emberi érzelmeket új ruhába öltözteti s egyéniségének varázsával vonja be.

Zoltán István is az új mesgyén törekszik előre. Törtetlen az út, nagyon sok a kiálló rög s a rajtajáró sokat csetlik-botlik s csak dőcögve haladhat tovább. A törtetlen mesgyén sok a gyom, a paraj, a bogáncs s az elvetett nemes mag egyszerre, együtt, összeforrva kél ki s növekedik a gazzal. Az új költői irány subtilis gondolatait is csenevész sarjává silánytják a ráfonódó cifra cafrangok.

De Zoltán Istvánt nem féljük attól, hogy a tulzó kinövések elnyomják az egyéniségét. Valahol csak kell kezdeni. Ő ezt a kiindulási pontot választotta, de hisszük, hogy az új iskolának szertelenségre, indokolatlan, bizarr különködésre csábító hullámai közül megtisztulva, megneemesedve kerül ki. Hiszük ezt, mert nem ok nélkül neveztük őt okosfejű, erős, fegyelmezett eszű ifjúnak. Nagy érdeklődéssel várjuk, hogy a dekadens-tanítvány, a bálványozott nagyokat imitáló verselő hogyan találja meg az igazi, az egyéni *Zoltán Istvánt*, a költőt.

A kis kötet „Annus“ címet visel. Egy fehér leánynév, egy fehér, illatos lehelletű. A versek pedig telve szerelemmel, diákos, bohó, szertelenségében naiv és mégis kedves szerelemmel.

A negyven vers között van abszolút becsű és van közepes. A szonettjei a sensitivizmus jegyében

születnek s természetesen a legtöbb erőltetett. Kár a gondolatokat ebbe a szerencsétlen formába szorítani, mert vagy nagyon keveset lehet beletuszkolni, vagy pedig tömörségével homályos érthetetlen. Legsikerültebb, igazi minta szonett a „Hangúlat“. Az „Itur“, „Mi“, „Pipacsok“, „Ósnász“, „Pütkösi királyság“ teljesen sikerült, értékes darabok és szép reményekre jogosítanak. A sok túlzás, cafrang, fiatalos nagyzó-lásból eredő vakmerő új szavak majd csak elmaradnak. (Tűzmadár, lázalmos, csókpárnás, csókvirág stb. stb. lásd: az ifjú dekadens óriásokat!) Reméljük, sőt tudjuk, hogy a legközelebbi viszontlátáskor már nem találunk versei között olyan ultradekadens túlzásokat, mint a „Sejtés“, „Mara“, meg az „Öröklét“.

Általában véve ez a kis füzet nagyon jó hatást gyakorolt reám s talán azért, mert sem túlságos sokat, sem túlságos keveset nem vártam Zoltán Istvántól. Vérbeli forrongó költői lélek, melynek megnyilatkozásai megérdemlik a méltányolást. Ajánljuk a kis kötetet olvasóink pártfogásába. Ára 1 kor. 50 fillér.

M. G.

Egyetemes Pályamutató. Összeállította: *Pálinkás Béla*. Kiadja: *Kovács Gyula* könyvkereskedő *Nagybányán*. Nagy szorgalommal összeállított és könnyen áttekinthető, vaskos könyvet adott ki ismét Kovács Gyula, ez a törekvő könyvkiadó. Kiadványai csaknem kizárólag pedagógiai művek. Ez a Pályamutató nélkülözhetetlen minden pályaválasztás előtt álló ifjúnak. Az összes tudományos, elméleti és gyakorlati pályákat felöleli s az egyes intézetek szervezetét, az oda való bejutás módjait és az egyes pályák által nyújtott előnyöket részletesen ismerteti. Óriási munkával összeállított könyv s nagy haszonnal forgatható. A nagy anyagalmaz feldolgozása közben természetesen bebecsúszott egy pár tévedés (többek között az, hogy a ref. lelkészeket a ref. „jogakadémiák“ „theologiai fakultásán“ képezik, holott a budapesti, kolozsvári, pápai theol. akadémiák teljesen külön álló intézetek s a sárospataki és debreceni főiskolákban pedig a theol. fakultás az első és teljesen önálló tanszak. Továbbá Debrecenben nem keresk. Akadémia, hanem keresk. középiskola van, nemkülönben a „Gazdasági Tanintézet“ „Akadémiá“-vá lépett elő s csak érettségi bizonyítvánnyal lehet hallgatójává iratkozni.) E néhány tévedéstől eltekintve nagyon derék munka s melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára 4 korona.

Ugyancsak Kovács Gyula kiadásában jelent meg: *Feles mondások és költemények gyűjteménye*. Szerkesztette *Pálinkás Béla*. A serdültebb tanuló ifjúság számára készült ez a könyv, szórakoztató, tanulságnyújtó, ízlés és erkölcsnemesítő olvasmány gyanánt. Változatos tartalmával, ügyes beosztásával nagy hasznára és élvezetére válik, az ifjú olvasónak. A jeles költői alkotások és bölcs mondások valóságos tárháza s rendkívül alkalmas arra, hogy a tanuló

ifjúság széleskörű irodalmi ismereteket szerezhessen. Ára 2 kor. Mindkét mű *megrendelhető Kovács Gyula könyvkereskedőnél* és minden hazai könyvkereskedésben.

Sírunk mi még...

Sírunk mi még, ha jó az éjszaka
S a sorscsapások roncsa lesz a lelkünk,
Ha majd az élet zúgó fergetegje
Üvöltve, sírva vágat el felettünk!...

Sírunk mi még, bár most kacagva járunk
A mámorok virágos útjain,
Ha ránk szakad az első csendes órán
A késő bánat, gyötirelem, a kín.

Sírunk mi még, ha dér szakad fejünkre
S a bűnös multból vissza-vissza járnak
Kísérteti a bús, sívár magányban
A halvány arcú, síri rémes árnyak.

Sírunk mi még megzúzva és tiporva,
Ha majd a végső óra közeleg...
Siratjuk még mi gyötrő bánkodással
Az elpazarlott ifjú éveket!...

Nemo.

Hírek.

Tisztelettel kérjük mindamag előfizetőinket, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, szíveskedjenek azokat a legrövidebb idő alatt be- küldeni. Lapunk szerény anyagi helyzete a számtalan — ki nem fizetett — lappéldány költségeit nem bírja meg.

A kollokviumok a jogakadémián e hó folyamán befejeződnek. Az alapvizsgálatok határideje június végéig terjed. A theol. fakultáson — tekintettel a júniusba nyúló pütkösti ünnepekre — egyes tárgyakból már május havában megkezdődnek a párbeszédés vizsgák. Végső határidő június 30.

A H. Ö. T. május 6-án d. u. tartotta szokásos prédikáló- és imádkozó-versenyét. A versenyre nagy számmal jelentkeztek s általában nagyon szép eredménnyel végződött. Az imádkozásban első lett *Pap József* 3. th., második *Vadai Béla* 3. th. A prédikálásban első *Boros Jenő* 3. th., második *Peleskey Sándor* 3. th. Ugyancsak május 6-án este 1/2 8 órakor tartotta rendes heti gyűlését, melyen megjelentek *Csiky Lajos* theol. dékán úr és *dr. Erdős József* theol. professzor úr, *Debreczeni István* 2. th. szép imádkozása után *nt. Csiky* úr tartott széles mederben folyó, tartalmas előadást a keresztyén ifjúsági szövetség céljairól, törekvéseiről s lelkes fölhívást intézett az ifjakhoz, hogy a nyár folyamán Almádban tartandó országos gyűlésen vegyen részt. A Társulat köszönetet mondott az előadásért.

Május 13-án d. u. volt a *vitagyűlés*. Vitatétel volt: „Megfelel é jelen egyházszervezetünk a zsinat-presbiteri alapelveknek“. *Peleskey Sándor* 3. th. pro, *Venetianer Sándor* 3. th. kontra vitatók szép dialektikával megírt vitaírataikat felolvasták s a kérdés alapos megvitatása után első díjat nyert Venetianer, másodikat Pelleskey.

Máj. 13-án volt a zárógyűlés, melyen felolvasták a pályázatra beérkezett úrvacsoraosztás után tartandó egyh. beszédek bírálatát. Majd *Dibácsy József* 2. th. imádkozása és *Vadai Béla* 3. th. szavala után *Kocsis János* 4. th. olvasta fel osztatlan érdeklődés mellett, nagy és őszinte sikert aratva mély tanulmánynyal megírt: Voltak-e Jézusnak testvérei? című értekezését. *Szabó István* 2. th. felolvasása után *Bán István* szénior elnök megkapó szép imádsággal, a Társulat pedig buzgó énekléssel zárta be a szép eredményeket elért ezidei ülészakot.

A Főiskolai Énekkar május 24-én meghívás folytán Bihardiószegre rándul ki s a nagyszabású Széchenyi-ünnepélyen fényes hangversenyt rendez. A megtisztelő meghívás természetesen nagy örömet keltett ifjaink között, de az érmelléki szép lányok is bizonyára lázasan várják a jó táncos debreceni diákokat.

A D. A. A. C. f. hó 10-én szép eredménnyel szerepelt a M. A. F. C. és B. A. K. versenyein. 3 első, 2 második díjat hoztak.

Főiskolai Atlétikai viadal Debrecenben. A Debreceni Akadémiai Athletikai Club és a Debreceni Gazd. Akademia Sport-Egylete máj. 17-én a nagyerdei sporttéren országos főiskolai atlétikai versenyt rendez, amelyre hazánk főiskolai atlétái nagyban készülnek. A debreczenieknek a főiskolai sportok iránt tanúsított áldozatkészsége meg is érdemli, hogy a testvér-főiskolák sportegyletei a legnagyobb áldozatkészséggel támogassák. A versenyszámok a következők:

A Debreceni Akadémiai A. C. rendezésében: 100 yardos síkfutás, 402 $\frac{1}{4}$ méteres síkfutás, távolugrás, magasugrás, súlydobás, ötös csapat-verseny, súlydobás és diszkoszvetés.

A Debreceni Gazdasági A. S. E. rendezésében: 220 yardos junior síkfutás, rúdugrás az 1908. évi főiskolai bajnokságért, 120 yardos gátfutás, svéd gerelyvetés, diszkoszvetés (junior) és 1000 méteres staféta síkfutás (100, 200, 300, 400 méter).

A verseny díjazása valósággal pazar, amennyiben majdnem minden versenyszámra értékes tiszteletdíj van kifizetve.

A Főgimnáziumi Önképzőkör f. hó 6-án d. u. dr. Csűrös Ferenc elnöklésével népes és eredményes szavaló-versenyt tartott. Komoly szavalattal első díjat nyert *Fulow Jenő* 8. o. t. Második díjat *Lovász László* 8. o. t. Dícséretet kaptak Farkas Sándor 8. o. t. Borsy István 7. o. t. Vígyszavlati verseny első díját *Zoltán István* nyerte el.

Debreceni lányok könyve címen Antalfy József könyvkiadó a debreceni úrlányok közreműködésével

egy díszes albumot óhajt kiadni, olyanformán, hogy az úrlányok gondolatai töltenék meg. Felhívását melegen ajánljuk leányolvasóink figyelmébe azzal a megjegyzéssel, hogy a beküldési határidő máj. 31. (Piac-u. 44.)

A főiskolai atlétikai viadal eredményét lapzártakor ide csatoljuk: *100 yardos síkfutásban* első: Déri Emil (M. A. F. C.) második: Vieszner Frigyes (B. E. A. C.) harmadik: Kalmár Gyula (D. A. A. C.) *Súlydobás csapatversenyben* nagy fölényrel győzött a D. A. A. C. (Székelyhidy, Mózes, Némethi, Szentimrei, Kovács Ö.), második lett a M. A. F. C. csapata. *Rúdugrásban* Magyarország főiskolai bajnoka lett Páhi István (Sárospatak), második: Horváth Aladár és Smetanovics Gyula (D. G. A. S. E.) *220 yardos síkfutásban* első lett: Olasz Andor (B. E. A. C.), 2-ik Smetanovics, 3-ik Balogh János (D. A. A. C.) *Diszkoszvetés juniorversenyét* Kovács Ödön (D. A. A. C.) nyerte meg, 2-ik lett Szende Andor (M. A. F. C.) 3-ik Horváth (D. G. A. S. E.) *A diszkoszvetés nyílt versenyében* Antal Pál (Eperjes) főiskolai rekordot állított, míg 2-ik Kovács Ödön, 3-ik Jeschina (Állatorvosi főisk.) lett. *A 120 yardos gátfutás* győztese Szende Andor (M. A. F. C.) 2-ik lett Horváth (D. G. A. S. E.) *Magas ugrásban* első Domokos György (M. A. F. C.) második Szabó Béla (D. A. A. C.) 3-ik Szegedy Géza. *Távolugrásban* első Szende Andor (M. A. F. C.) 2-ik Kalmár Gyula (D. A. A. C.) Szabó Béla (D. A. A. C.) $\frac{1}{4}$ angol mföldes síkfutásban első Holics Rezső (B. E. A. C.) *Stafétafutásban* első lett a B. E. A. C. elsőrendű csapata, második a M. A. F. C.

Szerkesztői üzenetek.

(Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.)

Felhívjuk ama t. olvasóink figyelmét, kik lapunkat vissza nem küldték s így elfogadták, a Kuria legújabb döntésére, mely szerint a szállított füzetek árát, ha azok elfogadtatnak, illetve vissza nem utasítottak, a címzett megfizetni tartozik, per útján való behajtás terhe alatt.

B—ss. Beküldött versében ismét megnyilatkozik a más alkalommal is elismert tehetsége. Szépen kifejlődhetik. Rendes munkatársaink úgy ellátnak bennünket verssel, hogy felének is alig ejthetjük sorát.

Z. Hogy boldoggá tegyük, közöljük egy klasszikus mondatát: „A hiúszemű lány, mint egy prédát leső nőtény jaguár lépdelt a rőtbarna sétányon; két kezét kétségbeesve tördelte, miközben szeméből mogyorónagyságú könnyek potygyantak a földre.“ Úgy látszik, hogy Ön az új irány ifjú bajnoka.

S. Gy. (Hódmezővásárhely) Sajnáljuk, hogy csak az évfolyam végén lépett be — bár közvetve — munkatársaink közé. Nagyon szívesen láttuk volna máskor is.

Tartalom: 1. Elozai. Simonka György. — 2. Versek. Zoltán István. — 3. Kató uram megköveti a hívőket. T. L. — 4. Versek. Szabó István. — 5. Bizar írás Májusról. Zoltán István. — 6. Elemér, a sas. Fejes Gábor. — 7. Színház. — 8. — 8 Zongorás leány. Szabó István. — 9. Irodalom. M. G. — 10. Sírunk mi még... (vers) Nemő. — 11. Hírek. — 12. Szerkesztői üzenetek. — 13. Tartalom.